

CİHAT ÇETİNKAYA

Yeminli Mali Müşavir

Üstadım Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.

e'li Yaşama Merhaba Derken

Bilgi işlem teknolojilerinin ve telekomünikasyonun son yıllarda hızla gelişmesi sonucunda bilgisayar, cep telefonu ve internet hayatımızın vazgeçilmezleri arasında yer almıştır. İnternetin bu denli hayatımıza girmesi devletin birçok kurumunu harekete geçirmiş, işlemlerin ve yükümlülüklerin yerine getirilmesinde bilgi işlem teknolojilerinden yararlanmak üzere bazı düzenlemeler yapılmasına yol açmıştır. Tüm dünyada hızla gelişen ve önemli bir yere sahip olan bilgi işlem teknolojilerinden yararlanmak, işlemlerin daha hızlı ve kolay bir şekilde yapılmasını, ulaşılmasını ve hataların en aza indirgenmesini sağlamıştır.

İlk olarak toplumumuz e-satışla tanıştı. Koca koca mağazalar, anlı şanlı marketler dahti bir pazarlama ve satış tekniği olarak e-satış kullanmaya başladılar. Bu yöntem hem ucuz, hem rahat hem de kavradığı müşteri sayısı açısından son derece faydalar sağlıyordu. Bir gün Devlette bu işi benimsedi vatandaşların gereksinim duyduğu bazı bilgilere ulaşmasında büyük kolaylık olarak e-devlet doğdu.

E - devlet, tüm kamu bilgi sistemlerini tek bir merkezden vatandaşların hizmetine sunulması anlamına gelmektedir. E-devlet kurulmasında ki amaç devlet hizmetlerinin vatandaşa en kolay ve en etkin yoldan, kaliteli, hızlı, kesintisiz ve güvenli bir şekilde ulaştırılması sağlamaktır.

Kurumların işlemlerini elektronik ortama taşıma çalışmaları zamanla hızlı bir gelişme göstermiş e - imza başta olmak üzere e-bildirge, e-beyanname, e-fatura ve e-defter uygulamaları doğmuştur. Bu uygulamalara ilişkin olarak makalemizde oku-

yucularımızı aydınlatmayı görev bildik.

1- e - Bildirge

e-Bildirge uygulaması ilk olarak 2004-Mayıs ayına ait SSK aylık prim ve hizmet belgesinin elektronik ortamda verilmesiyle ve sekiz veya daha fazla sayıda sigortalı çalıştıran işyerlerini kapsayacak şekilde başlamıştır. Daha sonra Kurum Yönetim Kurulunun aldığı kararlar doğrultusunda;

- 2003/Mayıs İla 2003/Temmuz ayları arasında 3 ve üzerinde,
- 2003/Ağustos İla 2006/Ekim ayları arasında 3 ve üzerinde
- 2006/Kasım ve takip eden aylarda ise 2 ve üzerinde,

sigortalı çalıştıran işverenler, cari aylara ilişkin

aylık prim ve hizmet belgelerini, Kuruma e-Sigorta kanalıyla İle göndermekle zorunlu tutulmuşlardır.

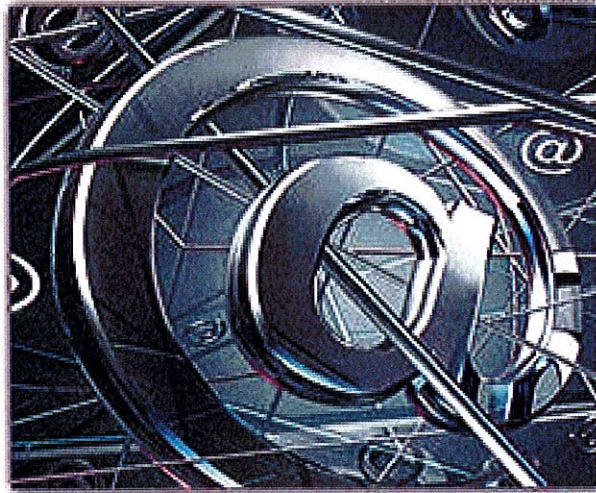
Son olarak İse 2009/ Ekim ayına İlişkin düzenlenecek olan aylık prim ve hizmet belgesinden başlanılarak, tüm resmi ve özel sektör işverenleri, çalıştırılan sigortalı sayısı üzerinde durulmaksızın, cari aylara İlişkin aylık prim ve hizmet belgelerini e-Sigorta kanalıyla göndermekle zorunlu tutulmuşlardır.

Aynı şekilde değişik zamanlarda, sigortalı İşe

giriş bildirgesi ve sigortalı İştten ayrılış bildirgesinin verilmesi, borcu yoktur yazısı alınması, sigortalıların İstirahatli oldukları sürelerde işyerinde çalışmadıklarına dair bildirim gibi bazı işlemler de e-Sigorta üzerinden yapılmaya başlanmıştır.

2- e - Beyanname

e - beyannameye, 5228 ve 5398 Sayılı Kanunlarla VUK' nun mükerrer 257 nci maddesinin dördüncü fıkrasında değişiklik yapılmak suretiyle,

Maliye Bakanlığı elektronik ortamda beyanname gönderme konusunda düzenleme yapmaya, izin vermeye ve zorunluluk getirmeye yetkili kılınmıştır. Maliye Bakanlığı da bu yetkiye dayanarak muhtelif tebliğler ile beyanname ve bildirimlerin elektronik ortamda verilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemiştir. Muhtelif tebliğler ile yapılan düzenlemeleri birlikte değerlendirdiğimizde gerçek usulde vergilendirilen tüm gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin vermek zorunda oldukları Gelir, Kurumlar, Muhtasar, Katma Değer, Damga, Özel Tüketim, Özel İletişim, Şans Oyunları, Banka Muameleleri v.s. Vergisi beyannamelerini herhangi bir hadle sınırlı olmaksızın elektronik ortamda göndermek zorunluluğu getirilmiştir.

213 Sayılı Vergi Usul Kanununun Mükerrer 242 nci ve Mükerrer 257 nci maddeleri ile Maliye Bakanlığı'na e - fatura ve e - defter uygulamalarını düzenlemeye ve denetlemeye yetkilisi verilmiştir. Maliye Bakanlığı bu yetkiyi kullanarak 397 sıra numaralı VUK tebliğine ile hayata geçirilen ve 3 Mart 2010 tarihinden bu yana uygulamada olan e-fatura uygulamasına geçilmiştir.

3- e - Fatura ve e - Defter

e - fatura veri format ve standardı Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından belirlenen, VUK gereği bir faturada yer alması gereken bilgilerin içerisinde yer aldığı, satıcı ve alıcı arasındaki iletişiminin merkezi bir platform (GİB) üzerinden gerçekleştirildiği elektronik bir belgedir.

e-fatura yeni bir belge türü olmayıp, kağıt fatura ile aynı hukuki niteliklere sahiptir. Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından yönetilen e-fatura uygulamasında amaç tek format ve standarda göre satıcı ve alıcı arasında güvenli, zaman ve maliyet tasarrufu sağlayan bir sistem oluşturmaktır. 397 sıra numaralı VUK ile tüzel kişiler sistemden faydalanabilirken 416 sıra numaralı VUK tebliği ile gerçek kişilere de e-fatura uygulamasına dahil olma hakkı tanınmıştır.

Daha önceki tebliğlerde isteğe bağlı olarak önce elektronik fatura düzenlenmesi ve iletilmesi imkanı sağlanmış; 421 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu ile yapılan düzenlemelerle bazı mükellef grupları için elektronik fatura düzenlenmesi ve defterlerin elektronik ortamda tutulması zorunlu hale getirilmiştir.

421 numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğine göre e - fatura ve e - defter düzenleme zorunluluğu getirilenler aşağıdaki gibi sıralanmıştır:

- 04.12.2003 tarihli ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu kapsamında madeni yağ lisansına sahip olanlar ile bunlardan 2011 takvim yılında mal alan mükelleflerden 31.12.2011 tarihi itibarıyla asgari 25 Milyon TL brüt satış hasılatına (ciro) sahip olanlar ile,

- 06.06.2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu'na ekli (III) sayılı listedeki malları imal, inşa veya ithal edenler ile bunlardan 2011 takvim yılında mal alan mükelleflerden 31.12.2011 tarihi itibarıyla asgari 10 Milyon TL brüt satış hasılatına (ciro) sahip olanlar,

01.09.2013 tarihine kadar Gelir İdaresi Başkan-

lığı'na başvurmak ve 31.12.2013 tarihine kadar e-Fatura uygulamasını kullanma zorunluluğu getirilmiştir.

Zorunluluk getirilen mükelleflerden mal alan 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli cetvellerde yer alan idare, kurum ve kuruluşlar ile iktisadi kamu kuruluşlarının elektronik fatura uygulamasından yararlanma ve elektronik defter tutma zorunluluğu bulunmamaktadır.

Elektronik fatura uygulamasından yararlanan mükelleflerin birbirlerine yapmış oldukları mal teslimi veya hizmet ifaları için elektronik fatura düzenlemeleri zorunludur. Elektronik fatura uygulamasından yararlanan veya zorunluluk getirilen mükellefler fatura düzenlemeden önce muhatabın efatura.gov.tr internet adresinde yer alan kayıtlı kullanıcı listesine kayıtlı olup olmadığını kontrol edecekler, kayıtlı kullanıcı ise elektronik fatura, kayıtlı kullanıcı değilse kağıt fatura düzenleyeceklerdir.

Elektronik defter tutma ve fatura düzenleme zorunluluğu getirilen mükelleflerden mal veya hizmet alan ve belirlenen hadlerin altında kalan mükellefler de istemeleri halinde elektronik defter ve elektronik fatura uygulamalarından yararlanabileceklerdir.

Zorunluluk kapsamına giren mükelleflerin, Elektronik fatura uygulamasına 2013 takvim yılı (1/9/2013 tarihi itibarıyla Gelir İdaresi Başkanlığı'na başvurulması gerekmektedir.),

Elektronik defter uygulamasına ise 2014 takvim yılı (Elektronik defter yazılımlarını kendi geliştiren mükelleflerin 1/9/2014 tarihi itibarıyla elektronik defter test süreçlerini başarı ile tamamlamış olmaları gerekmektedir.) içerisinde de geçmeleri zorunludur.

Defterlerin elektronik ortamda veya dosyalama suretiyle tutulabileceği ve bu defterlerin açılış ve kapanış onaylarının şekli ve esasları ile bu defterlerin nasıl tutulacağını Gımrük ve Ticaret Bakanlığı ile Maliye Bakanlığınca çıkardıkları müşterek 1 numaralı Elektronik Defter Genel Tebliği ile uygulamanın esasları belirlenmiştir.

Bu Tebliği kapsamında kendilerine izin verilenler, www.edefer.gov.tr internet adresinde duyurulan format ve standartlara uygun olarak ve aylık dönemler itibarıyla elektronik defterlerini oluşturmaya ve saklamaya başlayacaklardır. Defterlerini elektronik defter biçiminde tutmaya başlayanlar, söz konusu defterlerini kağıt ortamında tutamazlar. Başlangıç aşamasında yevmiye defteri ve büyük defterin elektronik defter kapsamında tutulması öngörülmesi olup, ilerleyen dönemlerde diğer yasal defterlerle ilgili duyuru yapılacaktır.

